

DRUŠTVO ASOCIACIJA

—društvo nevladnih organizacij in posameznikov na področju kulture

PISARNA

Dalmatinova 4, 1000 Ljubljana

SEDEŽ

Metelkova 6, 1000 Ljubljana

+386 (0)1 4341 244

+386 (0)51 773 611

info@asociacija.si

www.asociacija.si

DAVČNA ŠTEVILKA

38450666 (nismo dav. zav.)

MATIČNA ŠTEVILKA

1768875

TRR

SI56 61000 0014575 664

Ministrstvo za kulturo RS

Maistrova ulica 10
1000 Ljubljana

Ljubljana, 8. september 2026

Odziv Društva Asociacija na predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o medijih

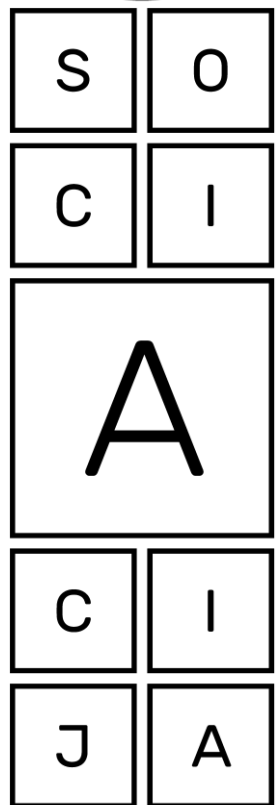
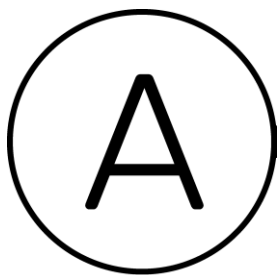
V Društvu Asociacija se odzivamo na predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o medijih (EVA 2026-3340-0018), ki ga je Ministrstvo za kulturo na portalu e-Demokracija objavilo 26. avgusta 2026, rok za podajo pripomb pa določilo že za 9. september 2026. Za odziv na vsebinsko pomemben poseg v komaj uveljavljeni ZMed-1 je bilo tako na voljo zgolj 14 koledarskih dni. Predlog posega predvsem v ureditev finančnih podpor medijem, pogoje in merila za njihovo dodeljevanje ter pristojnost za ocenjevanje koncentracij na medijskem trgu.¹

Predlog odpravlja nekatere nejasnosti novega Zakona o medijih (ZMed-1) in vsebuje več smiselnih rešitev. V društvu pozdravljamo odpravo nedoločljivo široke uporabe zakona za vse oblike javnega komuniciranja, določitev kontaktne točke za pomoč pri sodnem varstvu novinarjev in njihovih virov, jasnejšo opredelitev dejanskega lastnika ter izrecni poudarek kulturne in umetniške ustvarjalnosti v medijih. Načeloma podpiramo tudi prenos pristojnosti za ocenjevanje koncentracij na medijskem trgu na Agencijo za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije, vendarle če bo ta razpolagala z ustreznimi strokovnimi in kadrovskimi zmogljivostmi ter bo pri presoji gospodarskih vidikov sodelovala z Javno agencijo Republike Slovenije za varstvo konkurence.

Toda pri finančnih podporah novela zmanjšuje zakonske obveznosti države in povečuje odvisnost njihovega obsega od vsakokratne proračunske odločitve. Obenem ukinja samostojne podlage za podporo nevladnim organizacijam v javnem interesu na področju medijev in razvoju novih medijskih praks ter opušča obvezno večletnost posameznih podpor. V Asociaciji ocenjujemo, da takšen pristop ni skladen z deklariranimi cilji predlagatelja, ki med temeljnimi nameni novele navaja večjo pravno jasnost, predvidljivost, uredniško neodvisnost in medijski pluralizem.

Asociacija ne nasprotuje prenovi sistema in ne vztraja pri posameznem viru financiranja. Nasprotujemo pa temu, da se merljiva zakonska obveznost države nadomesti z vsakoletno politično odločitvijo, medtem ko se iz sistema hkrati umikajo prav nepridobitni mediji in podporne organizacije, ki javni

¹ E-demokracija, Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o medijih, objavljeno 26. avgusta 2026, rok za komentar 9. septembra 2026: <https://e-uprava.gov.si/si/drzava-in-druzba/e-demokracija/predlogi-predpisov/predlog-predpisa.html?id=19260&lang=si>

interes uresničujejo tam, kjer ga trg ne more.

Komaj uveljavljeni zakon se spreminja brez evalvacije in ustreznega sodelovanja javnosti

Predlog posega v zakon, ki je začel veljati septembra 2025 in katerega novi sistem finančnih podpor se je šele začel izvajati. Kljub temu gradivo po navedbah predlagatelja ni bilo predmet predhodnega sodelovanja z javnostjo, pri njegovi pripravi ni sodeloval noben zunanji strokovnjak ali organizacija, predpis pa ni bil vključen v okvirni načrt normativne dejavnosti. Za odziv na vsebinsko pomembno novelo je bil nato določen izrazito kratek rok.

Resolucija o normativni dejavnosti določa, da naj sodelovanje javnosti pri pripravi predpisov praviloma traja od 30 do 60 dni ter naj prispeva k legitimnosti odločitev, kakovosti predpisov in njihovem družbenemu sprejemanju.² Pri medijski zakonodaji vključevanje strokovnih, stanovskih, nevladnih, kulturnih, manjšinskih in drugih organizacij ni le vprašanje postopkovne korektnosti, temveč tudi vsebinska varovalka pluralnosti.

Predlagatelj prav tako ni predstavil evalvacije izvajanja veljavnega zakona, učinkov komaj vzpostavljenih podpornih shem ali ustrezne ocene finančnih posledic. Brez teh podlag ni mogoče preveriti, ali novela odpravlja pri izvajanju ugotovljene pomanjkljivosti ali predvsem na novo politično opredeljuje sistem, ki v praksi še ni bil celovito preizkušen. Pred nadaljnjo obravnavo zato predlagamo izvedbo ciljanega posvetovanja z relevantnimi organizacijami ter pripravo stvarne ocene finančnih in drugih učinkov predlaganih sprememb.

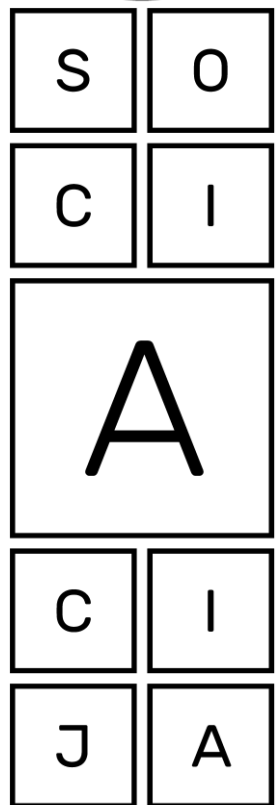
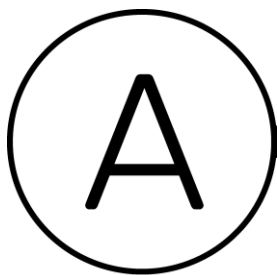
Zakonska varovalka financiranja je pogoj predvidljivosti

Veljavni 13. člen ZMed-1 določa, da se za ustvarjanje programskih vsebin v javnem interesu zagotovi najmanj en odstotek, za dejavnost programov s statusom posebnega pomena pa najmanj tri odstotke zneska prispevka za programe RTV Slovenija, zbranega v preteklem letu.³ Predlagana novela oba minimuma odpravlja in določa zgolj, da Republika Slovenija medije »lahko« podpira s sredstvi, zagotovljenimi pri pristojnem ministrstvu. Višina sredstev naj bi se določala v vsakokratnem državnem proračunu in zakonu o njegovem izvrševanju.

Predlagatelj spremembo utemeljuje s sistemsko ureditvijo javnih financ, javnofinančnimi zmožnostmi in fiskalnimi pravili. Toda iz teh pravil ne izhaja, da področni zakon ne sme določiti namenske proračunske obveznosti, formule, minimalnega obsega sredstev ali večletnega finančnega okvira. Takšne rešitve slovenski pravni red že pozna. Zakon o političnih strankah denimo obseg proračunskih sredstev za financiranje strank omejuje z deležem bruto domačega proizvoda, Zakon o zagotavljanju sredstev za

2 Resolucija o normativni dejavnosti (ReNDej), Uradni list RS, št. 95/09: <https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=ZAK05516>

3 Zakon o medijih (ZMed-1), Uradni list RS, št. 69/25: <https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=ZAK08930>

določene nujne programe Republike Slovenije v kulturi pa za zakonsko določene namene opredeljuje večletni finančni okvir.⁴ Gre torej za politično in zakonodajno izbiro o stopnji zaščite posameznega javnega interesa, ne za nujno posledico proračunskega sistema.

Proračunsko načrtovanje mora omogočati prilagajanje dejanskim razmeram, vendar opisano ni razlog, da področni zakon opusti vsakršno materialno jamstvo. Proračun in zakon o njegovem izvrševanju sta časovno omejena akta. Če zakon ne določa najmanjšega obsega sredstev ali objektivne formule, lahko vsakokratna vlada podporo zmanjša ne glede na potrebe medijskega prostora, ne da bi morala za to spremeniti področni zakon ali utemeljiti odstop od dolgoročne medijske politike.

Na tveganje povečane finančne negotovosti opozarjajo tudi novinarske organizacije in izdajatelji radijskih programov s statusom posebnega pomena. Njihove stalne programske, kadrovske in produkcijske obveznosti ostajajo zakonsko določene, medtem ko novela odpravlja edino neposredno finančno jamstvo za njihovo izvajanje. Društvo novinarjev Slovenije ob aktualnih razpisih dodatno opozarja, da letni pozivi brez večletnega in stabilnega okvira le delno naslavlja strukturne težave medijev, saj ostajata njihova izvedba in obseg sredstev odvisna od vsakokratne proračunske odločitve.⁵

Tudi evropski standardi izhajajo iz potrebe po ugodnem, trajnostnem in predvidljivem okolju za kakovostno novinarstvo. Svet Evrope državam priporoča ustrezne regulatorne, davčne in neposredne podporne ukrepe, ob hkratnih učinkovitih varovalkah pred posegi v uredniško neodvisnost.⁶ Ekonomska ranljivost medijev ter netransparentno ali diskriminatorno razdeljevanje javnih sredstev lahko neposredno vplivata na pluralnost in uredniško avtonomijo. Stabilnost financiranja zato ni privilegij prejemnikov, ampak varovalka pravice javnosti do raznovrstnih in kakovostnih informacij.

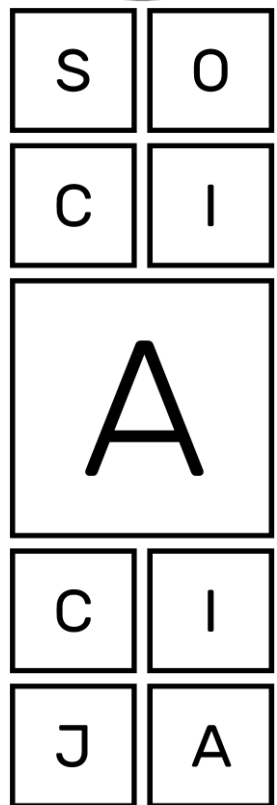
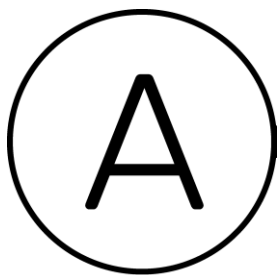
V Asociaciji smo se že ob sprejemanju ZMed-1 zavzemali za višji obseg sredstev, vezan na preverljivo in transparentno osnovo. Predlagano štiriodstotno jamstvo smo tedaj ocenili kot nezadostno glede na potrebe področja in glede na dejstvo, da niti predhodne zakonske obveznosti niso bile dosledno izpolnjene.⁷ Vendar preteklo neizpolnjevanje zakona ni razlog za odpravo obveznosti, temveč za jasnejšo določitev zneska, njegove objave,

4 Zakon o političnih strankah (ZPolS), Uradni list RS, št. 100/05 – uradno prečiščeno besedilo, 103/07, 99/13, 46/14 in 78/23: <https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=ZAKO359>; Zakon o zagotavljanju sredstev za določene nujne programe Republike Slovenije v kulturi (ZZSDNPK), Uradni list RS, št. 73/19: <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2019-01-3226>

5 Društvo novinarjev Slovenije, *Poziva za pomoč medijem delno naslavljata problem, vendar je izvedba pomanjkljiva*: <https://novinar.com/novica/poziva-za-pomoc-medijem-delno-naslavljata-problem-vendar-je-izvedba-pomanjkljiva/>

6 Svet Evrope, *Recommendation CM/Rec(2022)4 on promoting a favourable environment for quality journalism in the digital age*: <https://search.coe.int/cm?i=0900001680a5ddd0>

7 Društvo Asociacija, *Odziv na predlog Zakona o medijih*: https://www.asociacija.si/si/wp-content/uploads/2025/03/Odziv_na_ZMed_z_amandmaji_FIN.pdf

valorizacije in odgovornosti za izvrševanje.

Ob tem je treba poudariti, da je Ministrstvo za kulturo pod vodstvom ministrice dr. Aste Vrečko pri razpisih za programske vsebine medijev za leti 2025 in 2026 zakonsko določeni obseg sredstev zagotovilo in ga nekoliko preseгло: za vsak razpis je namenilo 4,1 milijona evrov, od tega 1,1 milijona za področje A in 3 milijone za programe s statusom posebnega pomena na področju B. Ta praksa ne govori v prid odpravi zakonske obveznosti, ampak kaže, da je minimum izvršljiv in da lahko deluje kot varovano izhodišče, ki ga odgovorna medijska politika po potrebi preseže.⁸

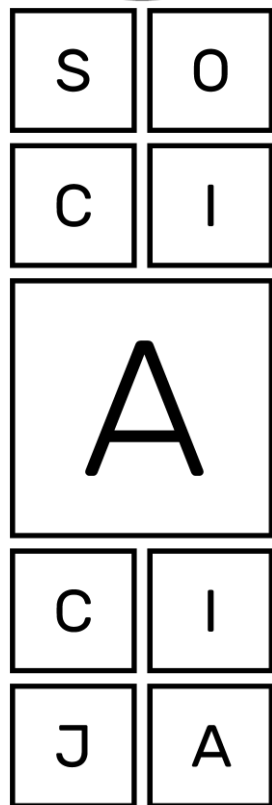
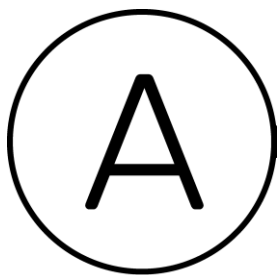
V društvu smo že opozorili, da vezava financiranja medijev na tekoče pobrani prispevek za programe RTV Slovenija, četudi je pregledna, ni nujno edina mogoča rešitev. Če se bo sistem financiranja javne radiotelevizije spremenil, je mogoče obe področji razvezati. Vztrajamo pa pri zakonsko določenem realnem minimumu kot varovalki, da Republika Slovenija ne glede na sestavo vsakokratne oblasti zagotavlja javni interes na področju medijev. Predlagamo, da zakon kot izhodišče določi najmanj znesek, enak štirim odstotkom prispevka za programe RTV Slovenija, zbranega v letu 2025, nato pa ga vsako leto samodejno uskladi najmanj z rastjo cen življenjskih potrebščin. Dokler se prispevni model ohranja, naj se uporabi višji izmed valoriziranega izhodiščnega zneska in štirih odstotkov dejansko zbranega prispevka v preteklem letu.

Takšna rešitev dopušča spremembo vira financiranja, hkrati pa preprečuje realno zmanjševanje sredstev. Ohrani naj se tudi sedanje razmerje med podporo splošnoinformativnim vsebinam in programom posebnega pomena, najmanj dokler pregled medijske pluralnosti in potreb področja iz 18. člena ZMed-1 ne zagotovi strokovne podlage za njegovo morebitno spremembo. Sredstva za posebni digitalni shemi morajo biti zagotovljena dodatno in se ne smejo všteti v osnovni minimum.

Enako velja za večletnost. Dejstvo, da se postopki dodeljevanja podpor po 15. členu ZMed-1 vodijo po pravilih Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo, omogoča uporabo večletnih pogodbenih instrumentov, ne določa pa, za katere medijske namene mora biti večletno financiranje dejansko zagotovljeno. To materialno odločitev mora sprejeti ZMed-1. Večletnost naj zato izrecno določi za programe posebnega pomena ter za razvoj nepridobitnih medijev in podpornega okolja, kjer je učinek financiranja odvisen od kontinuitete.

Pluralizma ni mogoče krepiti brez podpore nepridobitnim medijem in

⁸ Ministrstvo za kulturo, JPR-MV-2025, objavljen v Uradnem listu RS, št. 103/24, in JPR-MV-2026, objavljen v Uradnem listu RS, št. 78/25; pri obeh je bilo od 4,1 milijona evrov 1,1 milijona namenjenega področju A in 3 milijone področju B: <https://www.gov.si/zbirke/javne-objave/redni-letni-javni-projektni-razpis-za-sofinanciranje-programskih-vsebin-medijev-v-letu-2025/> in <https://www.gov.si/zbirke/javne-objave/redni-letni-javni-projektni-razpis-za-sofinanciranje-programskih-vsebin-medijev-v-letu-2026/>. Po letnih poročilih RTV Slovenija so prihodki iz RTV-prispevka leta 2023 znašali 99,18 milijona evrov, leta 2024 pa 99.055.931 evrov; razpisana sredstva so zato zakonske deleže nekoliko preseгла: https://img.rtvsl.si/_files/2024/05/27/46_515536119304028172_letno-porocilo-2023.pdf in https://img.rtvsl.si/_files/2025/05/06/39_565394436792516883_173-letno-porocilo-2024-lekt.pdf

podpornemu okolju za medije

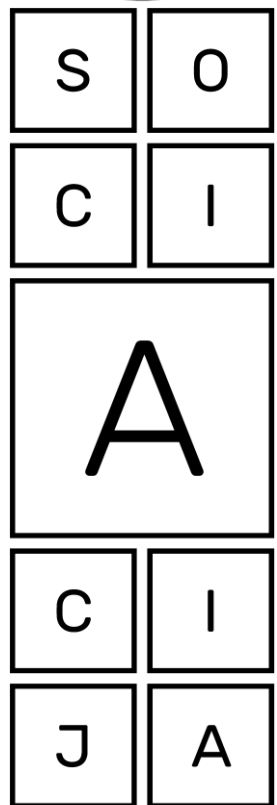
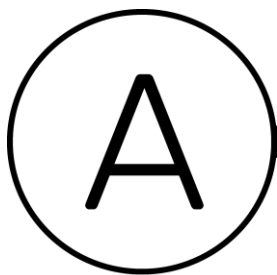
Novela ukinja samostojno podporo delovanju nevladnih organizacij v javnem interesu na področju medijev ter razvoju novih programskih vsebin, oblik in orodij za novinarsko delo oziroma doseganje novih občinstev. Predlagatelj to utemeljuje z učinkovitejšo porabo javnih sredstev in njihovim neposrednejšim usmerjanjem v medijske vsebine.

Toda predlagatelj načela, da naj se javna sredstva usmerjajo neposredno v medijske vsebine, ne uporablja dosledno. Novela hkrati ohranja posebni shemi, v okviru katerih se gospodarskim subjektom financirajo digitalni prehod, distribucija, digitalne naročnine, stroški plač ter drugi uredniški in razvojni stroški. To so lahko legitimni nameni javne podpore, vendar niso nič bolj neposredno povezani s posamezno programsko vsebino kot strokovna in pravna pomoč novinarjem, samoregulacija, usposabljanje, medijska pismenost ali razvoj novih produkcijskih praks. Dejanska ločnica novele zato ni med financiranjem vsebin in pogojev njihovega nastajanja: razvojne zmogljivosti ohranja predvsem za gospodarske subjekte, pri nepridobitnih in podpornih organizacijah pa jih ukinja.

Strinjamo se, da mora biti poraba javnih sredstev merljiva, pregledna in usmerjena v javni interes. Toda financiranje posamezne vsebine ni edina dejavnost, ki ustvarja javno korist na področju medijev. Kakovostne in neodvisne vsebine potrebujejo uredništva, organizacijske in produkcijske zmogljivosti, usposabljanje, pravno in strokovno pomoč, stanovsko povezovanje, samoregulacijo, raziskovanje, medijsko pismenost ter razvoj novih načinov ustvarjanja in doseganja občinstev. To so pogoji medijske produkcije, njen temeljni del. Pri medijih, kot v kulturi in družbi na splošno, je zato ločevanje med financiranjem vsebine in financiranjem pogojev za njen nastanek v veliki meri zastranitev, saj brez uredniških, organizacijskih in produkcijskih zmogljivosti kakovostne vsebine ne morejo nastajati. Podpora vsebini, ki ne zagotavlja pogojev za njeno neodvisno in trajno nastajanje, je tako lahko predvsem podpora kratkotrajni produkciji, ne pa medijskemu pluralizmu.

Če država financira zgolj končni izdelek, ne pa tudi zmogljivosti, zaradi katerih lahko kakovostne vsebine trajno nastajajo, podpira projektno preživetje namesto razvoja. Tak sistem daje prednost večjim organizacijam z lastnim kapitalom, infrastrukturo in finančnimi rezervami, manjše, specializirane in nepridobitne medije pa sili v kratkoročno in pogosto prekarno produkcijo. Rezultat ni nujno več pluralizma, temveč lahko pomeni nadaljnjo koncentracijo sposobnosti za pridobivanje javnih sredstev. Novela ob tem ne pojasni, zakaj naj bi bila krepitev tržnega položaja večjega medijskega podjetja ali pridobivanje njegovih naročnikov bližje javnemu interesu kot razvoj nepridobitnega medija oziroma organizacije, ki zagotavlja storitve za celotno medijsko okolje. Gospodarska dejavnost izdajatelja sama po sebi še ni javni interes; tega morajo izkazovati učinki financirane dejavnosti.

Svet Evrope državam posebej priporoča razvoj finančnih mehanizmov za manjšinske, regionalne, lokalne in nepridobitne medije, ker ti prispevajo k raznolikosti informacijskih virov in vključevanju javnosti, ki jih veliki

splošninformativni mediji redkeje nagovarjajo.⁹ Tudi evropske sheme, ki jih v obrazložitvi navaja sam predlagatelj, poleg produkcije podpirajo digitalni razvoj, distribucijo, inovacije, zagonske projekte in razvoj organizacijskih zmogljivosti. Prav takšne podpore so naložbe v odpornost, inovativnost in učinkovito doseganje javnosti.

Asociacija se pri tem ne zavzema za avtomatično privilegiranje posamezne pravnoorganizacijske oblike ali za financiranje organizacije zgolj zaradi njenega statusa. Predlagamo funkcionalno in preverljivo opredelitev nepridobitnega medija: izdajatelj dobička ali presežka prihodkov nad odhodki ne deli med ustanovitelje, družbenike, člane ali druge zasebne osebe, temveč ga uporablja izključno za svojo medijsko dejavnost in z njo povezani javni interes. Takšna opredelitev zajame različne organizacijske modele, obenem pa jasno razlikuje med podporo, ki se v celoti vrne v javnointeresno dejavnost, in subvencioniranjem gospodarskih subjektov, pri katerih se ustvarjena korist lahko razdeli lastnikom. Nepridobitnost sama po sebi še ne dokazuje kakovosti, pomeni pa strukturno varovalko, da javna podpora in z njo ustvarjeni presežki ostanejo vezani na medijsko dejavnost ter jih ni mogoče razdeliti zasebnim lastnikom.

Tudi podpora organizacijam, ki razvijajo podporno okolje, mora biti vezana na jasno opredeljene storitve, upravičence, rezultate in ugotovljene potrebe medijskega prostora. Ne predlagamo avtomatičnega financiranja njihovega splošnega delovanja, temveč večletno podporo preverljivim dejavnostim, kot so stanovsko in sektorsko povezovanje, samoregulacija, strokovna in pravna pomoč, usposabljanje, medijska pismenost ter raziskovanje. Javni denar mora slediti dokazljivemu javnemu učinku, ne zgolj formalnemu statusu organizacije ali velikosti izdajatelja.

Možnost stoddotnega financiranja je pomemben napredek, ki ga je treba zaščititi

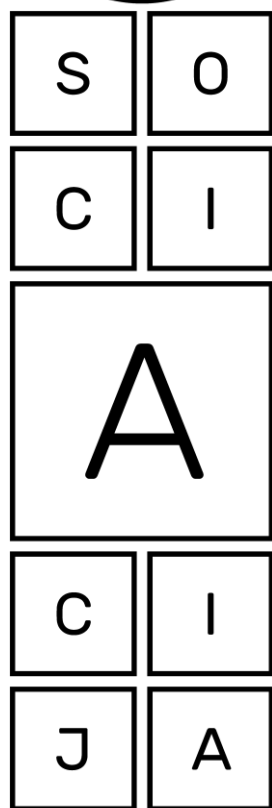
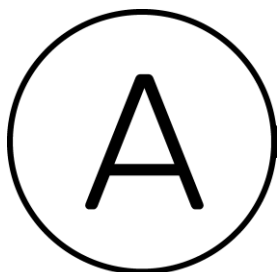
Ob objavi razpisa za sofinanciranje programskih vsebin medijev v letu 2026 smo opozorili, da enaka intenzivnost sofinanciranja ne pomeni enakih možnosti za profitne in nepridobitne izdajatelje. Od medijev, ki nimajo lastniškega kapitala, večjih oglaševalskih prihodkov ali možnosti delitve dobička, ni smiselno zahtevati enakega lastnega deleža kot od gospodarskih družb. Predlagali smo najmanj 80-odstotno financiranje njihovih projektov.¹⁰

Uredba o podrobnejši določitvi pogojev in meril za dodeljevanje državnih pomoči medijem je nato določila, da se programi in projekti, financirani po pravilu de minimis, lahko sofinancirajo do 100 odstotkov upravičenih stroškov, pri čemer dokončni delež določi posamezni razpis ali poziv.¹¹ Takšno

⁹ Svet Evrope, Recommendation CM/Rec(2018)1 on media pluralism and transparency of media ownership: https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectId=0900001680790e13

¹⁰ Društvo Asociacija, Razpis za programske vsebine medijev: neprofitni mediji brez izdatneje osmišljene podpore, 27. november 2025: <https://www.asociacija.si/si/2025/11/27/razpis-za-programske-vsebine-medijev-neprofitni-mediji-brez-izdatneje-osmišljene-podpore/>

¹¹ Uredba o podrobnejši določitvi pogojev in meril za dodeljevanje državnih pomoči medijem, zlasti 4. člen,

spremembo pozdravljamo kot pomemben napredek in kot rešitev v smeri prizadevanj Asociacije ter drugih organizacij za bolj dostopno podporo nepridobitnim medijem.

Vendar gre še vedno le za možnost, določeno s podzakonskim aktom, katere dejanska uporaba je prepuščena vsakokratnemu razpisu. Ker novela predvideva ponovno usklajitev uredbe, dosežena rešitev ni trajno zaščitena. Predlagamo zato, da zakon za projekte, programe in dejavnosti dejansko nepridobitnih medijev določi najmanj 80-odstotno intenzivnost podpore, razen kadar pravila državnih pomoči določajo nižjo dovoljeno intenzivnost. Uredba oziroma posamezni razpis lahko glede na vrsto in namen podpore omogoči tudi financiranje do 100 odstotkov upravičenih stroškov.

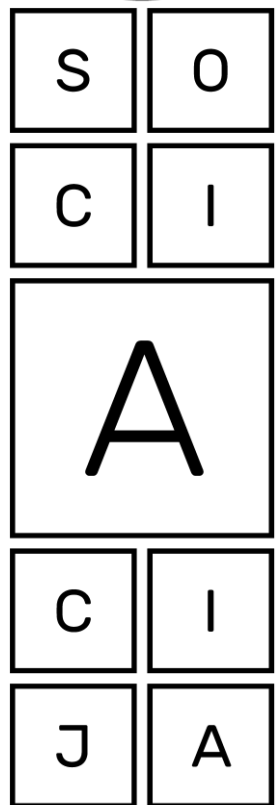
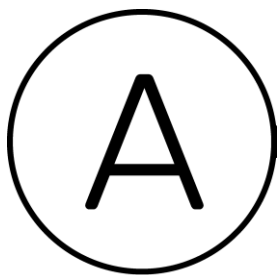
Tako visoke intenzivnosti ne predlagamo kot splošnega pravila za gospodarske subjekte, ki lahko dobiček ali drugo zasebno korist razdelijo lastnikom. Pri njih je zahteva po lastnem vložku praviloma upravičena. Pri nepridobitnih medijih pa lahko visok obvezni lastni delež pomeni, da do podpore ne morejo dostopati, čeprav vsebinsko pogosto najbolje uresničujejo javni interes. Različno intenzivnost zato upravičujeta različen ekonomski položaj prejemnikov in različna možnost zasebnega prisvajanja učinkov pomoči; ne gre za avtomatično privilegiranje posamezne pravnoorganizacijske oblike.

Javni denar mora podpirati javni interes, kakovostne pogoje dela in neodvisno odločanje

Pozdravljamo, da novela pri podpori programskih vsebin izrecno poudarja kulturno in umetniško ustvarjalnost. Da poudarek ne bi ostal le deklarativen, tudi tokrat predlagamo, da se ustvarjanje kulturnih in umetniških vsebin ter strokovno spremljanje, vrednotenje in kritična refleksija kulture in umetnosti vključijo med prednostna merila. Razpisi naj omogočijo tudi podporo kulturnim uredništvom, programskim sklopom ter medijem, ki jih s takšnim vsebinskim poudarkom izdajajo nevladne in druge nepridobitne organizacije.

V društvu pri tem zagovarjamo, da kulturni poudarek ne sme zožiti drugih ključnih sestavin javnega interesa, kot so lokalno in preiskovalno novinarstvo, medijska pismenost, dostopnost za osebe z invalidnostmi ter kulturna, jezikovna, regionalna, manjšinska, generacijska in družbena raznolikost. Pomembno je, da se doseg vselej presoja glede na namen podpore in značilnosti ciljnega občinstva. Absolutno število uporabnikov ni nevtralno merilo kakovosti, saj vsebine za manjšo lokalno, jezikovno, strokovno ali drugo javnost že po svoji naravi praviloma ne morejo doseči občinstev največjih splošnoinformativnih medijev.

Posebni shemi iz 16. in 17. člena sta zaradi zahtevanega števila zaposlenih, naklade oziroma dosega ter drugih kumulativnih pogojev dostopni predvsem večjim tiskanim in digitalnim medijem. Takšna razvojna pomoč je lahko

legitimna, vendar ne sme nadomestiti splošnega sistema podpore javnointeresnim vsebinam in nepridobitnim medijem. Pri podpori digitalizaciji, distribuciji, naročniškim modelom ali stroškom dela večjih izdajateljev mora država preverjati nujnost in spodbujevalni učinek pomoči: če bi prejemnik dejavnost zaradi lastnega poslovnega interesa izvedel tudi brez javnih sredstev, pomoč predvsem razbremenjuje njegove stroške. Podpora gospodarskim subjektom mora biti zato vezana na merljive obveznosti glede lastne produkcije, uredniške avtonomije, dostopnosti vsebin, pogojev dela in ohranitve podprtih zmogljivosti. Če država zaradi konkurenčnosti in digitalnega prehoda podpira večje medijske gospodarske družbe, mora toliko jasneje in ločeno zavarovati sredstva za vsebine ali izdajatelje, ki brez javne podpore težje nastanejo ali obstanejo, ter jih podpreti tudi infrastrukturno in razvojno.¹²

Predlagatelj črtanje spoštovanja delovnopravne zakonodaje kot prednostnega merila utemeljuje s tem, da gre za zakonski minimum, ki ga ni ustrezno dodatno nagrajevati. S tem izhodiščem se deloma strinjamo, ne pa tudi z izpeljanim sklepom. Spoštovanje prava ne more biti konkurenčna prednost, ustrezno pa je, da pravnomočno ugotovljene kršitve glede plačila za delo, delovnega časa in počitkov, prikritih delovnih razmerij ali zaposlovanja na črno ostanejo ovira za pridobitev podpore. V Asociaciji zagovarjamo, da država z javnimi sredstvi ne sme zagotavljati konkurenčne prednosti poslovnim modelom, ki stroške znižujejo na račun pravic novinarjev in drugih sodelavcev. Če je mogoče javno pomoč nameniti kritju plač in uredniških stroškov gospodarskih subjektov, je toliko manj razumljivo, da zakon pri dodeljevanju teh sredstev ne bi upošteval pogojev dela in plačila oseb, katerih delo se financira.

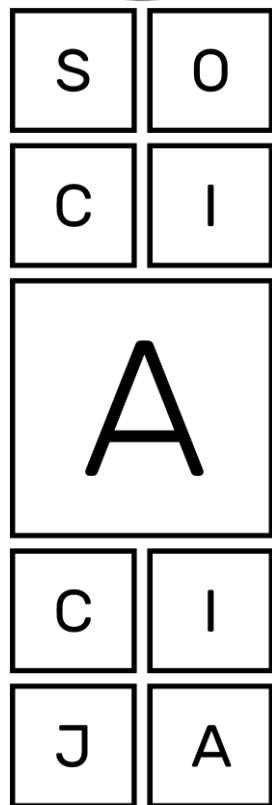
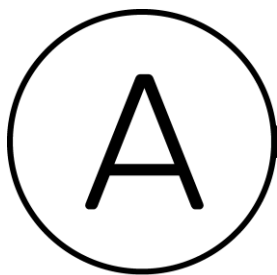
Kot prednostno merilo naj se zato vrednoti tisto, kar zakonski minimum presega: stabilna in kakovostna delovna mesta, ustrezno plačilo zunanjih sodelavcev, omejevanje prekarnosti ter vlaganje v izobraževanje in usposabljanje. Pri tem število redno zaposlenih ne sme postati mehanični približek kakovosti, saj je sposobnost zaposlovanja odvisna tudi od višine in trajanja javne podpore. Asociacija že dalj časa opozarja, da medijske podpore ne smejo ostati subvencija lastnikom, ampak morajo izboljševati tudi pogoje tistih, ki javnointeresne vsebine dejansko ustvarjajo.¹³

Večja odvisnost podpor od proračunskih in podzakonskih odločitev zahteva tudi močnejše varovalke strokovnosti in neodvisnosti. Predlagamo najmanj petčlansko strokovno komisijo, ki naj bo sestavljena strokovno, nepristransko in pluralno ter kot celota zagotavlja znanja, primerna različnim vrstam

¹² Zakon o medijih (ZMed-1), zlasti 16. in 17. člen, Uradni list RS, št. 69/25:

<https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=ZAK08930>; Ministrstvo za kulturo, Javni poziv za sofinanciranje digitalnih naročnin tiskanih medijev, 24. februar 2026: <https://www.gov.si/novice/2026-02-24-javni-poziv-za-sofinanciranje-digitalnih-narocnin-tiskanih-medijev/>

¹³ Društvo Asociacija, Predlog medijske zakonodaje: MK naj vlaga v novinarje in neodvisne medije, ne v medijske tajkune, 31. marec 2025: <https://www.asociacija.si/si/2025/03/31/predlog-medijske-zakonodaje-mk-naj-vlaga-v-novinarje-in-neodvisne-medije-ne-v-medijske-tajkune/>

finančnih podpor. Zakon naj pri tem izrecno določi, da je komisija pri strokovnem ocenjevanju in oblikovanju predloga samostojna ter da njeni člani niso vezani na vsebinska navodila ministra, ministrstva ali drugih oseb.

Druge pripombe, ki se nanašajo na področje uporabe zakona, programske mreže, kriterije posebnih digitalnih shem, pristojnost Agencije za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije ter integritetne pogoje za člane strokovne komisije, podajamo neposredno ob posameznih členih v priloženem normativnem predlogu. Pri teh vprašanjih praviloma ne predlagamo širjenja osrednjih namenov novele, temveč odpravo nesorazmernih ali premalo določnih rešitev.

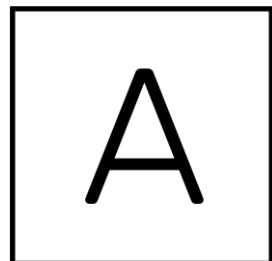
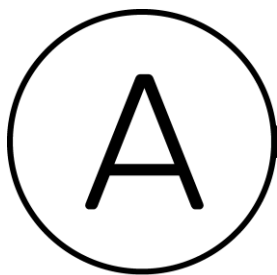
Če sklenemo

Predlog novele vsebuje več potrebnih popravkov, ki jih podpiramo in jih dosledno zagovarjamo. Toda njegov osrednji poseg v sistem finančnih podpor gre v napačno smer: zmanjšuje zakonska jamstva prav tam, kjer bi morala medijska ureditev zagotavljati večjo predvidljivost, razvojno naravnost in odpornost pred političnimi ter tržnimi pritiski.

Od razprave o ZMed-1 do danes je bil del prizadevanj Asociacije že uresničen: zakon je nepridobitnost in status nevladne organizacije v javnem interesu prepoznal kot prednostni merili ter določil minimalni zakonsko zagotovljeni obseg sredstev za izvajanje ukrepov, uredba pa je pri pomočeh de minimis omogočila do 100-odstotno financiranje. To so pridobitve, ki jih je treba ob nadaljnjem razvoju sistema ohraniti in nadgraditi. Vračanje financiranja na raven pretežno vsakoletne proračunske presoje bi pomenilo regresijo in oslabilo medijski pluralizem prav v segmentu, ki javni interes zagotavlja zunaj tržno najprivlačnejših in prevladujočih nacionalnih vsebinskih tokov. Če bi bila novela sprejeta brez ustreznih popravkov, bi bila zato v delu, ki ureja finančne podpore, v notranjem nasprotju z lastnim deklariranim ciljem krepitve medijskega pluralizma in učinkovitejšega uresničevanja javnega interesa. Toliko bolj, ker predlagatelj spreminjanje komaj vzpostavljenega sistema predlaga še pred njegovo napovedano evalvacijo.

V Društvu Asociacija zato kot bistveno predlagamo:

1. da se ohrani zakonsko določen realni minimum sredstev, zaščiten z avtomatično valorizacijo, ter večletno financiranje dejavnosti, katerih učinek je odvisen od kontinuitete;
2. da se med nameni financiranja ohranijo in jasneje opredelijo razvoj nepridobitnih medijev ter strokovno, stanovsko, samoreglativno in razvojno podporno okolje;
3. da zakon za dejansko nepridobitne medije določi najmanj 80-odstotno intenzivnost podpore, kadar pravila državnih pomoči ne določajo nižje dovoljene intenzivnosti, ter ohrani možnost njihovega financiranja do 100 odstotkov upravičenih stroškov;
4. da se javna sredstva dosledneje vežejo na preverljiv javni interes, kulturno in družbeno raznolikost, kakovostne pogoje dela ter strokovno in neodvisno odločanje;

5. da se zagotovi kontinuiteta že sprejetih razvojnih politik in ohranijo dosežene ureditvene pridobitve, nadaljnje spremembe pa utemeljijo z evalvacijo njihovega izvajanja in potreb področja.¹⁴

K odzivu prilagamo konkretne predloge sprememb in dopolnitev posameznih členov zakona.

Za dodatna vprašanja in pojasnila smo na voljo.

Lep pozdrav,

Društvo Asociacija

¹⁴ Društvo Asociacija, Strokovna izhodišča in programske usmeritve za kulturno politiko 2026–2030, 16. januar 2026: <https://www.asociacija.si/si/2026/01/16/oblikovali-smo-kulturno-politicne-cilje-za-mandat-2026-2030/>; Društvo Asociacija, Izjava ob kulturnem prazniku, 6. februar 2026: <https://www.asociacija.si/si/2026/02/06/izjava-drustva-asociacija-ob-kulturnem-prazniku-2/>